

Utlåtande 2012:133 RI (Dnr 334-562/2012)

Genusanalys av stadens budget

Motion (2012:14) av Karin Wanngård (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2012:14) av Karin Wanngård (S) om ”Genusanalys av stadens budget” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Karin Wanngård (S) föreslår i en motion (2012:14) att stadens budget bör analyseras utifrån ett genusperspektiv.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att analys av stadens budget utifrån ett genusperspektiv är integrerat i stadens budget- och uppföljningsprocesser där kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för jämställdhetsmål och policy.

Mina synpunkter

Stockholm ska vara en stad där alla invånare har likvärdiga möjligheter och där män och kvinnor har samma rättigheter och skyldigheter.

Arbete med jämställdheten är integrerat i alla stadens verksamheter. Staden ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, vilket innebär en rättvis fördelning av resurser till kvinnor och män avseende fritid, idrott, kultur, barnomsorg, skola, äldreomsorg och samhällsplanering. Förändringsförslag till stadens verksamheter utreds ur ett genusperspektiv och staden arbetar aktivt med att bryta traditionella yrkesval och könsuppdelning på arbetsmarknaden.

En analys av stadens budget utifrån ett genusperspektiv är redan idag integrerat i stadens budget, i enlighet med vad stadsledningskontoret anger i sitt yttrande, och uppföljningsprocesser och kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för jämställdhetsmål och policy. Förverkligandet av jämställdhetsmål och åtgärder är respektive nämnd och styrelses ansvar. Varje nämnd ska upprätta jämställdhetsplaner och utvärdera och redovisa jämställdhetsresultat. För att uppnå en ökad jämställdhet kan budgeteringen ha till följd att nämndens resurser fördelas på andra sätt för att nå nya jämställdhetsmål. Det kan även innebära att arbetssätt förändras och att krav ställs på aktörer för att nå en ökad jämställdhet i verksamheten.

Bilaga

Motion (2012:14) av Karin Wanngård (S) om genusanalys av stadens budget

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Roger Mogert och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. bifalla motionen
2. i övrigt anföra

Motionen efterlyser en ökad ambition för stadens jämställdhetsarbete. Som en del av detta behöver stadens budget analyseras utifrån jämställdhetsperspektiv. Som svar på detta anför stadsledningskontoret att stadens beslutsfattande redan grundar sig på jämställdhetsanalyser.

Det är ett uppseendeväckande passivt förhållningssätt. För det första hävdar motionen att två viktiga delar vore att genomföra analyser utifrån resursanvändning och påverkan på medborgarnas tidsanvändning. I dessa båda avseende finns inte ens ett försök att göra sådana uttalade analyser i stadens budget under tidigare år.

För det andra framgår av Stadsledningskontorets och Sten Nordins svar att man anser det nuvarande arbetet är tillräckligt. Vi anser inte det vara riktigt och Sten Nordin kan rimligtvis inte, baserat på att han och staden inte gjort någon analys, veta om staden gör tillräckligt för att förbättra jämställdheten i Stockholm.

Det framstår dessutom lite udda när ett argument är att SLK och Sten Nordin anser att nämndernas verksamhet ska jämställdhetsanalyseras medan stadens budget som helhet som ger förutsättningarna för nämnderna inte ska jämställdhetsanalyseras.

Vi anser att staden i likhet med vad som gäller för den statliga budgeten borde finnas en tydligt uttalad analys av stadens budget ur ett jämställdhetsperspektiv.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. bifalla motionen
2. i övrigt anföra.

Majoritetens ambitioner på jämställdhetsområdet är ogenerat låga. Att verksamheterna har jämställdhets- och mångfaldsplaner är bra men dessa är inte integrerade i ordinarie verksamhet vilket är problematiskt. Ett lyckat jämställdhetsarbete måste ske systematiskt och integrerat i den ordinarie verksamheten. Till det skulle ILS vara bra, men där har man effektivt tagit bort samtliga mål och indikatorer som rör jämställdhet. Det innebär att staden idag inte har några övergripande verktyg för att leda och följa upp jämställdhets- och mångfaldsarbetet på ett övergripande plan.

Att i likhet med den statliga budgeten göra en genusanalys av stadens budget vore ett välkommet verktyg för stadens jämställdhetsarbete. Det är också en självklar utgångspunkt för de jämställdhetsanalyser som idag sker i nämnderna. Det är viktigt att jämställdhetsanalyserna som staden gör tar hänsyn till att även maktordningar som rör exempelvis etnicitet, sexuell läggning eller ålder samverkar med den samhällsgenomgående könsmaktsordningen.

Miljöpartiet vill att ett aktivt arbete för lika rättigheter ska genomsyra stadens verksamheter och ledas av den av Miljöpartiet föreslagna centrala funktionen för lika rätt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:14) av Karin Wanngård (S) om ”Genusanalys av stadens budget” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Stockholm den 17 oktober 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Roger Mogert, Maria Östberg Svanelind och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2012:14) av Karin Wanngård (S) om ”Genusanalys av stadens budget” bifalles.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Vänsterpartiet stödjer motionen om en genusanalys av budgeten. Jämställdheten måste lyftas till högsta politiska nivå för att få bestående genomslag i alla nämnder och styrelser. Jämställdhetsanalyser och jämställdhetsintegrering ska vara standard. Organisation, personalpolitik, arbetsmetoder och förändringar ska alltid analyseras ur genusperspektiv och ur mångfaldsperspektiv. Så är det inte idag.

Behovet av utbildning och specialister inom jämställdhets- och mångfaldsområdet behöver inventeras och en nödvändig förstärkning göras i budgeten. Vänsterpartiet har länge föreslagit att jämställdhetsinspektörer ska införas som granskar jämställdheten, bidrar till utveckling och återför resultaten till verksamheter och beslutsfattare.

FN:s kvinnokonvention behöver också implementeras som styrdokument i stadens program och riktlinjer. Med kvinnokonventionen i ryggen och genusanalysen som ett

av flera viktiga redskap kan en stadsövergripande strategi tas fram och resurser avsät-
tas för att rejält höja ambitionsnivån för jämställdhetsarbetet i staden.

En av de viktigaste jämställdhetsfrågorna är att ta itu med den allt mer könssegre-
gerade arbetsmarknaden som gör att kvinnor systematiskt får lägre lön än män. Arbe-
ten i kvinno dominerade yrkesområden har betydligt lägre löner än i manligt dominerade
områden. En stor brist är att det saknas gemensam lönestatistik för förvaltningar
och bolag, vilket gör att strukturella löneskillnader i olika förvaltningar osynliggörs.

ÄRENDET

Karin Wanngård (S) föreslår i en motion (2012:14) att stadens budget bör analyseras utifrån ett genusperspektiv. De gemensamma skattemedlen ska gå till gemensamma mål för att ge alla människor likvärdiga möjligheter. Analysen bör göras utifrån regeringens jämställdhetsmål och ge svar på om stadens budget medverkar till att göra staden mer jämställd. Frågor som bör ställas är hur stor del av stadens resurser som stödjer kvinnors/flickors respektive mäns/pojkars behov och prioriteringar.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens arbete med jämställdhet och mångfald utgår från Diskrimineringslagen (2008:567) och av kommunfullmäktige beslutad personalpolicy och jämställdhetspolicy. I jämställdhetspolicy för Stockholm stad finns angivet hur arbetet med jämställdhet ska integreras i stadens alla verksamheter. Staden ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, vilket ytterst innebär en fråga om rättvis fördelning av resurser till kommunens kvinnor och män. Jämställdheten ska integreras i alla verksamheter vilket bl.a. förutsätter en rättvis fördelning av resurser avseende fritid, idrott, kultur, barnomsorg, skola, äldreomsorg och samhällsplanering. Det förutsätter också att förändringsförslag analyseras ur ett genusperspektiv och att staden aktivt arbetar för att bryta traditionella yrkesval och könsuppdelning på arbetsmarknaden. I stadens personalpolicy finns angivet hur jämställdhetsarbetet för stadens medarbetare ska bedrivas.

Stadsledningskontoret anser att analys av stadens budget utifrån ett genusperspektiv är integrerat i stadens budget och uppföljningsprocesser där kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för jämställdhetsmål och policy. Förverkligandet av jämställdhetsmål och åtgärder är respektive nämnd och styrelses ansvar, vilka har huvudansvar för verksamheterna, vilket innebär att de ansvarar för att jämställdhetsarbetet genomförs med mål och åtgärder enligt jämställdhetspolicy, lag och kollektivavtal.

I varje nämnds ansvar ingår vidare att upprätta jämställdhetsplaner i samband med verksamhetsplaner och att utvärdera och redovisa jämställdhetsresultatet i verksamhetsberättelsen. Vid upprättande av verksamhetsplaner/budget ska nämndens verksamhet analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv och mål ska sättas och resurser

fördelas så att målen kan nås. För att uppnå en ökad jämställdhet kan budgeteringen ibland innebära att nämndens resurser fördelas på andra sätt för att uppnå nya jämställdhetsmål men det kan även innebära att arbetssätt och metoder förändras och att krav ställs på andra aktörer för att nå en ökad jämställdhet i verksamheten.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2012:14

2012:14

Motion av Karin Wanngård (S) om genusanalys av stadens budget

Dnr 334-562/2012

När vi betalar skatt och på andra sätt får in pengar till vår gemensamma kassa gör vi det för att de pengarna ska gå till våra gemensamma mål, för att de ska ge alla människor likvärdiga möjligheter. Erfarenheter har dock visat att de offentliga budgeterna i högre utsträckning går till att stödja ett lands, en regions eller en stads män. I Beijing Platform for Action, slutdokumentet från FN:s kvinnokommission 1995, förpliktigar sig världens länder att arbeta för jämställda offentliga budgetar. "En budget ska ha ett konsekvent, synligt och genomarbetat könsperspektiv som gör det möjligt att säkra en utveckling till en jämställd värld" står det i dokumentet. Det är vackra och stora ord, men det är också ord som förpliktigar. För att kunna presentera en budget som möter upp de krav som ställs av FN, men också i regeringens jämställdhetsmål, krävs att vi analyserar vår budget för Stockholms stad. Hur mycket pengar stödjer de resurser som tilldelas via staden kvinnor och män, flickor och pojkar? Hur möter stadens utgifter kvinnors och mäns, flickors och pojkar behov och prioriteringar? En budget är aldrig könsneutral, eftersom budgetar handlar om fördelning av begränsade resurser till verksamheter eller individer. Oavsett vilket, når resurser i slutändan grupper eller enstaka personer som består av kvinnor och män, flickor och pojkar. Genom att genusanalysera stadens budget kan vi synliggöra människorna bakom siffrorna.

Tid och tidsfördelning är ett exempel på en aspekt som idag inte syns i vår budget men som spelar stor roll för människors villkor och möjligheter i vår stad är tid. Tid samspelar och påverkas av offentliga verksamheter och budgetmässiga förändringar. Varje individ har 24 timmar per dygn till sittförfogande. Det finns en i samhället väl förankrad idé om att detta dygn ska rymma 8 timmars arbete, 8 timmars fritid, rekreation och kontemplation och 8 tim-

mars sömn för att vi som individer ska må bra och orka arbeta och leva tills vi blir gamla. Frågan är hur de krav som ställs på kvinnors och mäns vardag egentligen ser ut, och hur lång tid de olika delarna tar. När människors tidsbudgetar har analyserats har det ofta visat sig att kvinnor har betydligt mer ansträngd tidsbudget, eller som det ibland kallas, livspussel. Det finns en logisk och välkänd förklaring, att kvinnor ofta både förvärvsarbetar och tar hand om större delen av det obetalda hemarbetet. Men det är först när vi synliggör tidsbudgetar och hur de påverkas av våra politiska förslag som vi faktiskt kan vara säkra på att vår politik ger ett mer jämställt Stockholm. Det är också så vi kan se ifall våra beslut ger motsatt effekt, vilket är minst lika viktigt. Därför behövs analysen.

Vi vill vara säkra på att våra stockholmarnas skattepengar går till att göra staden mer, inte mindre, jämställd. Som utgångspunkt för genusanalyserna bör regeringens jämställdhetsmål stå. Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag

att staden som en integrerad del i stadens budgetprocess, för såväl kommunfullmäktige som nämnder och styrelser, genomför en genusanalys av stadens budget.

Stockholm den 2 april 2012

Karin Wanngård